

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3To/15/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121010257
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Šulej
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6121010257.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mária Šuleja a sudcov JUDr. Ing. Miroslava Mandáka a Mgr. Ivany Datlovej, na verejnom zasadnutí dňa 07. augusta 2024 v trestnej veci obžalovaného A. B. za zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 25.09.2023, sp. zn. 6T/20/2021, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), d), e) Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu.

Rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX vo C., trvalým pobytom D., t.č. v ÚVTOS Banská Bystrica – Kráľová,

uznáva za vinného

- zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom od 06.08.2024,
- z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. v znení účinnom od 06.08.2024
pretože,

dňa 08.01.2020 v čase okolo 18:30 hod. v kupé rýchlika č. R 345 práve zastavujúcim na železničnej stanici Banská Bystrica, chcel odcudziť peňaženku E. F., nar. XX.XX.XXXX, ktorú mal poškodený v zadnom vrecku nohavíc tak, že ho začal prehmatávať, čomu sa však E. F. bránil, na čo ho obžalovaný udrel rukou zovretou v päšť do tváre v časti nad ľavým okom, čím mu rozbil dioptrické okuliare a povedal mu „daj tú peňaženku, ak mi ju nedáš, tak ťa rozbijem“, na čo chcel E. F. privolať políciu, avšak mu z ruky vyrhol mobilný telefón, po čom sa E. F. pokúsil opustiť kupé, v čom mu zabránil a pri následnej fyzickej potýčke E. F. v snahe zachytiť sa zatiahol núdzovú ručnú brzdu po čom kupé opustil, pričom svojím konaním spôsobil E. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. – F. škodu na majetku vo výške 160,- € za rozbité dioptrické okuliare a zranenia a to tržnú ranu nad ľavým obočím, ktoré si vyžiadalo ošetrovanie bez následnej práceneschopnosti,

a to napriek tomu, že bol rozsudkom Okresného súdu Zvolen zo dňa 22.10.2014, sp.zn. 2T/127/2014, v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 03.02.2015, sp.zn. 5To/133/2014, uznaný za vinného zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., za čo mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere päť rokov a šesť mesiacov, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Za to sa o d s u d z u j e

podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom od 06.08.2024, § 38 ods. 3 Tr. zák. v znení účinnom od 06.08.2024, § 37 písm. h), m) Tr. zák. v znení účinnom od 06.08.2024, § 41 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom od 06.08.2024, § 43 Tr. zák. v znení účinnom od 06.08.2024 na úhrnný ďalší trest odňatia slobody vo výmere 5 (päť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. v znení účinnom od 06.08.2024 obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. c) Tr. zák. v znení účinnom od 06.08.2024 obžalovanému ukladá ochranné protialkoholické ambulantné liečenie.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom od 06.08.2024, § 78 ods. 1 Tr. zák. v znení účinnom od 06.08.2024 obžalovanému ukladá ochranný dohľad na 1 (jeden) rok.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. obžalovanému ukladá povinnosť nahradiť poškodenému E. F., nar. X.XX.XXXX v B. B., trvalým pobytom F. G. 599, škodu vo výške 109,20 €.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresného súdu bol obžalovaný uznaný za vinného zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. a prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 08.01.2020 v čase okolo 18:30 hod. v kupé rýchlika č. R 345 práve zastavujúcom na železničnej stanici Banská Bystrica, chcel odcudziť peňaženku E. F., nar. XX.XX.XXXX, ktorú mal poškodený v zadnom vrecku nohavíc tak, že ho začal prehmatávať, čomu sa však E. F. bránil, na čo ho obžalovaný udrel rukou zovretou v päšť do tváre v časti nad ľavým okom, čím mu rozbil dioptrické okuliare a povedal mu „daj tú peňaženku, ak mi ju nedáš, tak ťa rozbijem“, na čo chcel E. F. privolať políciu, avšak mu z ruky vytrhol mobilný telefón, po čom sa E. F. pokúsil opustiť kupé, v čom mu zabránil a pri následnej fyzickej potýčke E. F. v snahe zachytiť sa zatiahol núdzovú ručnú brzdu po čom kupé opustil, pričom svojím konaním spôsobil E. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. – F. škodu na majetku vo výške 160,- € za rozbité dioptrické okuliare a zranenia a to tržnú ranu nad ľavým obočím, ktoré si vyžiadalo ošetrovanie bez následnej práceneschopnosti, a takto konal napriek tomu, že

- rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp.zn. 4T/113/2008 zo dňa 27.02.2009, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5To/87/09 zo dňa 28.04.2009, uznesením Okresného súdu Zvolen sp.zn. 5Nt/12/2013 zo dňa 13.12.2013 a rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp.zn. 4T/113/2008 zo dňa 03.01.2014, ktorý sa stal právoplatným dňa 21.01.2014 bol uznaný vinným zo spáchania zločinu „Lúpež“ podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., za čo mu bol uložený úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere päť rokov v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia

- rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp.zn. 2T/127/2014 zo dňa 22.10.2014, v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 5To/133/2014 zo dňa 03.02.2015, ktorý sa stal právoplatným dňa 03.02.2015, bol uznaný vinným zo spáchania zločinu „Lúpež“ podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., za čo mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere päť rokov a šesť mesiacov v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Za to bol obžalovanému uložený podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., v spojení s § 37 písm. h), m) Tr. zák., za použitia § 47 ods. 2 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. a § 43 Tr. zák. ďalší úhrnný trest odňatia slobody vo výmere dvadsaťdva rokov, dva mesiace a desať dní.

Podľa § 48 ods. 1 písm. b) Tr. zák. bol obžalovaný zaradený na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Tr. zák. bolo obžalovanému uložené ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

Podľa § 76 ods. 2 Tr. zák. bol obžalovanému uložený ochranný dohľad na dva roky.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bola obžalovanému uložená povinnosť nahradiť poškodenému E. F., nar. XX.XX.XXXX v B. B., trvale bytom F. – F. G. XXX škodu vo výške 109,20 €. Podľa § 288 ods. 2 Tr. zák. bol poškodený odkázaný so zvýškom jeho nároku na náhradu škody na civilný proces.

Proti rozsudku okresného súdu podal obžalovaný odvolanie priamo na hlavnom pojednávaní, ktoré odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu písomným podaním doručeným okresnému súdu dňa 16.02.2024, a to proti výrokom o vine, o treste a ďalším výrokom, ktoré mali vo výroku o vine svoj podklad.

Najprv poukázal na výrokovú časť napadnutého rozsudku, s ktorou sa však nestotožnil. Poprel, že dňa 08.01.2020 v kupé rýchlika č. R 345 fyzicky alebo slovné napadol poškodeného E. F. a následne mu ešte bránil opustiť kupé, taktiež mu nepovedal vetu „daj tú peňaženku, ak mi ju nedáš, tak ťa rozbijem“.

Okrem toho namietal, že v trestnom konaní došlo v jeho neprospech k porušeniu základných zásad trestného konania upravených v ust. § 2 ods. 4, ods. 10, ods. 12 Tr. por., čo spôsobilo nesprávnosť rozhodnutia. Prezumpcia nevinu znamená, že nedokázaná vina má rovnaký dôsledok a význam ako dokázaná nevinu, a teda obžalovaný nie je povinný svoju nevinu dokazovať. Zo zásady prezumpcie nevinu vyplývajú pri dokazovaní tieto pravidlá:

- in dubio pro reo (v pochybnostiach v prospech obžalovaného), podľa ktorej ak zostanú dôvodné pochybnosti o skutkovej otázke, ktoré nemožno odstrániť vykonaním ďalších dostupných dôkazov, treba rozhodnúť v prospech obžalovaného, čomu zodpovedajú dôvody oslobodenia spod obžaloby, najmä dôvody uvedené v ustanoveniach § 285 písm. a) a c) Tr. por.;

- obžalovanému musí byť vina preukázaná; obžalovaný nie je povinný dokazovať žiadnu skutočnosť, a to ani skutočnosť svedčiacu v jeho prospech; teda ak obžalovaný niektorú okolnosť nepoprie, nemožno z toho vyvodzovať záver, že táto okolnosť zodpovedá skutočnosti; rovnako ak obžalovaný k svojmu tvrdeniu nepredloží dôkazy, nemožno z toho vyvodiť záver, že také tvrdenie je nepravdivé; odsudzujúci rozsudok môže byť pritom vydaný len v prípade, ak nie sú žiadne dôvodné pochybnosti o vine obžalovaného, a v prípade, ak vina obžalovaného nie je preukázaná, musí byť obžalovaný oslobodený spod obžaloby podľa ustanovení § 285 Tr. por.

Zásada voľného hodnotenia dôkazov znamená, že orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia (voľného uváženia), ktoré však neznamená možnosť ľubovôle z ich strany, ale musí byť založené na logickom úsudku vyplývajúcom zo starostlivého uváženia všetkých dôkazov získaných a vykonaných zákonným spôsobom. V súlade s tým je súd povinný v odôvodnení rozsudku uviesť okrem iného aj to, akými úvahami sa správal pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú, a ako sa súd vyrovnal s obhajobou.

Pri porušení základných zásad trestného konania je rozsudok nezákonný a nespravodlivý, spravodlivé meritórne rozhodnutie súdu, ktoré má komplexné dokazovanie orgánov činných v trestnom konaní podľa ust. § 2 ods. 10 Tr. por. umožniť, je v prípade dôkaznej núdze rozhodnutie podľa zásady dôkazného bremena, teda pri pochybnostiach v prospech obžalovaného, čo znamená v neprospech obžaloby. Výrok o vine sa môže zakladať len na dôkazoch, ktoré celkom vylučujú pochybnosť, že sa stal skutok, ktorý je predmetom trestného stíhania.

Z odôvodnenia rozsudku vôbec nevyplýva, aké skutočnosti a dôkazy svedčiace v jeho prospech zobral súd prvého stupňa do úvahy a ak ich nešpecifikoval, ani nezohľadnil žiadne takéto skutočnosti a dôkazy. Naopak, všetky vykonané dôkazy vyhodnotil len v jeho neprospech. V prvom rade prihliadol na výpoveď poškodeného ako priameho svedka, ale jeho výpoveď vyhodnotil ako účelovú, hoci oni dvaja boli jediní účastníci predmetných udalostí, a teda aj on bol priamym svedkom, i keď samozrejme nie svedkom tak, ako tento pojem chápe Trestný poriadok. Je zrejme, že na danom mieste boli teda len dve osoby, ktoré však popisujú úplne iný priebeh skutku. Vo výpovediach poškodeného v priebehu tohto trestného konania boli rozpory, na ktoré bolo už poukázané v písomnom vyjadrení v konaní pred súdom a taktiež na ne poukázal už aj v prípravnom konaní. U poškodeného sa objavuje aj motív pre jeho prezentované tvrdenia, keďže nechcel platiť pokutu za vytrhnutú záchrannú brzdu. Po tom ako poškodený oznámil svoje údajné napadnutie z jeho strany polícii, sa už držal tejto svojej verzie, hoci napríklad 8.1.2020 bezprostredne po údajnom skutku ešte svedkovi A. H. (podľa výpovede tohto svedka 3.3.2020) uviedol iný priebeh deja, ako ten, ktorý následne uvádzal v tomto trestnom konaní.

Vypočutí svedkovia – príslušníci polície, pri údajnom skutku síce neboli, avšak už v marci 2020 pri svojich výpovediach popisovali priebeh deja, ktorý im bezprostredne v daný večer mali s poškodeným uviesť, a to odlišne od toho ako ho popisuje on, aj ako ho popisuje poškodený. Z uvedeného je zrejme, že ich výpovede v zásade nepotvrdzujú ani jeho verziu, ale ani verziu poškodeného, preto je otázne, na základe čoho súd prvého stupňa bezvýhradne uveril poškodenému a jeho v rozpore so zásadou v pochybnostiach v prospech obžalovaného uznal vinným zo spáchania trestných činov lúpeže a výtržníctva. Napríklad veta „daj tú peňaženku, ak mi ju nedáš, tak ťa rozbijem“, nevyplýva zo žiadneho

dôkazu okrem výpovede poškodeného a napriek tomu konajúci súd o nej nemal žiadne pochybnosti, hoci ju nemožno hodnotiť ako jasnú, logickú, zrozumiteľnú, presvedčivú a inými dôkazmi nespochybniteľnú.

Zdôraznil, že aj príslušníci polície ako svedkovia výslovne uviedli, že v daný večer vôbec nebol nervózny, a keď ich uvidel, ani sa nepokúšal o útek, z čoho tiež nepochybne vyplýva, že sa voči poškodenému ničoho nezákonného, ani nemorálneho nedopustil. Každému musí byť zrejmé, že už len na základe svojich životných skúseností by neostával na mieste (vo vlaku), keby v daný večer malo dôjsť medzi ním a poškodeným ku konfliktu tak, ako to popisuje poškodený. Na druhej strane príslušníci polície v zhode s ním po celý čas popisovali poškodeného ako dezorientovaného, dokonca svedok H. uviedol, že mu poškodený pripadal opitý, bolo teda otázne, čo a ako v daný večer poškodený vnímal a akú váhu potom možno prikladať jeho výpovediam.

Dôkazom, ktorý nijako nesvedčí v jeho neprospech, je aj znalecký posudok a výpoveď A. A. F., ktorý uviedol, že zranenie poškodeného mohlo vzniknúť tak, ako to uviedol on, a nielen tak, ako to uviedol poškodený. Z listinného dôkazu prečítaného na hlavnom pojednávaní vyplynulo, že pri zadržaní nemal pri sebe ani peňaženku, ani SIM kartu, z čoho možno vyvodíť, že mu tieto veci počas cesty vlakom zmizli, čo takisto potvrdzuje vierohodnosť jeho výpovedí.

Z vyššie uvedeného vyplynuli otázky, a to:

- prečo by aj po údajnom napadnutí poškodeného naďalej ostal vo vlaku a čakal na políciu, keď mu sám poškodený mal povedať, že bude volať políciu,
- prečo by, keby skutok naozaj spáchal, z údajného miesta činu neušiel, a to najmä s prihliadnutím na rozhodujúcu skutočnosť, že bol práve na ceste z výkonu trestu odňatia slobody a bol si veľmi dobre vedomý, čo by nasledovalo, keby niekoho napadol a potom „padol“ do rúk polície,
- prečo by nakoniec celý skutkový priebeh deja podľa jeho výpovede a aj podľa výpovede samotného poškodeného skončil zmierlivo tým, že poškodenému podal na chodbe vlaku zabudnutý telefón, a to napriek tomu, že mu mal poškodený povedať, že ide z tohto telefónu volať políciu,
- prečo by s prihliadnutím na jeho minulosť niekoho napadol v idúcom vlaku, odkiaľ niet úniku, kde by mohol byť ľahko prichytený pri takomto nezákonnom čine spolucestujúcimi alebo zamestnancom železníc alebo dokonca železničnou políciou.

Nesprávnou bola aj právna kvalifikácia skutku kladeného mu za vinu ako zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. a prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák., nakoľko napadnutie iného ako forma násillia a ako jeden zo spôsobov spáchania výtržníctva, je už zahrnuté v skutkovej podstate trestného činu lúpeže a preto je jednočinný súbeh týchto trestných činov vylúčený.

Okrem toho okresný súd nevykonal žiadny z ním navrhnutých dôkazov, najmä vyšetrovací pokus a rekonštrukciu, po zrušení prvého odsudzujúceho rozsudku doplnil dokazovanie len v minimálnom rozsahu a napriek tomu úplne zmenil priebeh skutkového deja, ako aj právnu kvalifikáciu. V tomto smere je nedostatočné aj jeho odôvodnenie, ktoré je v dôsledku toho v rozpore s ust. § 168 ods. 1 Tr. por.

V ďalšom uviedol, že tri pripojené súdne spisy ohľadne jeho predchádzajúcej trestnej činnosti neobsahovali žiadnu podobnosť so skutkom kladeným mu za vinu v tomto trestnom konaní.

Zdôraznil, že nemožno opomenúť ani to, že trest mu bol uložený podľa ust. § 47 ods. 2 Tr. zák. vo výmere 22 rokov 2 mesiace a 10 dní, preto je potrebné dôkaznú situáciu posúdiť zvlášť starostlivo a kompletne. Napadnutý rozsudok je nesprávny, nezákonný, nepreskúmateľný a arbitrárny.

Vzhľadom k tomu navrhol, aby Krajský súd v Banskej Bystrici ako odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil podľa ust. § 321 ods. 1 Tr. por. vo výroku o vine, ako aj vo výrokoch, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad, a aby sám rozhodol vo veci podľa ust. § 322 ods. 1 Tr. por. tak, že vec vráti súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Na verejnom zasadnutí prokurátor krajskej prokuratúry považoval dôvody uvedené obhajobou za neakceptovateľné. Poukázal však na zmenu právnej úpravy, vzhľadom na publikovanie nálezu Ústavného súdu v Zbierke zákonov, a to najmä vo vzťahu k tým ustanoveniam Trestného zákona, ktoré sa týkajú ukladania trestu. Vzhľadom k tomu navrhol zrušiť napadnutý rozsudok okresného súdu vo

výroku o treste a uložiť obžalovanému trest odňatia slobody po zvýšení dolnej hranice o jednu tretinu z dôvodu opätovného spáchania zločinu, avšak pri hornej hranici trestnej sadzby.

Obhajca sa v plnom rozsahu pridržiaval dôvodov uvedených v písomnom odôvodnení podaného odvolania. Zdôraznil, že svedok poškodený bezprostredne po skutku uviedol príslušníkovi polície inú verziu priebehu skutku ako neskôr pri svedeckých výpovediach. Taktiež by sa správal inak, ak by sa skutok naozaj stal, najmä ak u obžalovaného išlo o osobu viackrát súdne trestanú, čo v súhrne podstatne zvyšuje jeho nedôveryhodnosť. Poukázal aj na novú právnu úpravu, platnú od včerajšieho dňa, ktorá sa môže týkať tohto prejednávaneho prípadu. V konečnom dôsledku však navrhol, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu a buď rozhodol sám rozsudkom tak, že obžalovaného spod obžaloby oslobodí alebo vec vráti okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Obžalovaný uviedol, že sa cíti nevinný, stotožnil sa s návrhom svojho obhajcu a v konečnom dôsledku chcel byť spod obžaloby oslobodený.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací zistil, že odvolanie podal obžalovaný ako oprávnená osoba v zákonnej lehote, a to proti rozhodnutiu, proti ktorému bolo prípustné. Následne preskúmal v intenciách § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov o vine, o treste, o ochranných opatreniach a o náhrade škody, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, by prihliadol len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., čo však zistené nebolo. Po uvedenom procesnom postupe dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného bolo podané čiastočne dôvodne, i keď z iných dôvodov oproti tým, ktorými argumentoval.

Po splnení prieskumnej povinnosti v rozsahu § 317 ods. 1 Tr. por. odvolací súd totiž zistil, že sa súd prvého stupňa dopustil chýb v napadnutých výrokoch rozsudku, pretože sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, zároveň bolo porušené ustanovenie Trestného zákona a uložený trest bol neprimeraný. Vzhľadom k tomu krajský súd podľa § 321 ods. 1 písm. b), d), e) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu v celom rozsahu a vo veci podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol sám rozsudkom tak, ako je vyššie uvedené a to na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku v podstate správne zistený.

Krajský súd totiž musel vziať do úvahy zmenu právnej úpravy v prospech obžalovaného, ku ktorej došlo po vyhlásení napadnutého rozsudku okresným súdom, účinnú odo dňa 06.08.2024, a to vo vzťahu k ukladaniu trestu, predovšetkým vo vzťahu k ust. § 38 ods. 3 Tr. zák. a ust. § 47 ods. 2 Tr. zák.

Odvolací súd pripomína, že v tejto trestnej veci už rozhodoval, a to uznesením zo dňa 05.04.2023, sp. zn. 3To/25/2023, ktorým zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. prvý rozsudok okresného súdu zo dňa 05.12.2022, sp. zn. 6T/20/2021 a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. mu vec vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Následne súd prvého stupňa pri dodržaní zákonného procesného postupu a rešpektovaní práva obžalovaného na obhajobu, rozhodol na hlavnom pojednávaní o jeho vine v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania, pričom sa riadil právnym názorom, ktorý vyslovil odvolací súd vo svojom zrušujúcom uznesení. V tomto smere vykonané dôkazy správne vyhodnotil a to jednotlivo, ako aj v ich súhrne, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá všetkým hľadiskám obsiahnutým v § 168 ods. 1 Tr. por., prejednávanému prípadu venoval náležitú pozornosť a nemožno mu v tomto smere nič podstatné vyčítať. Podrobne vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov tiež vtedy, ak si navzájom čiastočne odporovali. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zároveň zistiteľné, akými právnymi úvahami sa prvostupňový súd spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny obžalovaného a správne postupoval, keď ho v konečnom dôsledku uznal za vinného zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. a prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák.

V tomto smere krajský súd k odvolacej námietke obžalovaného, že nie je možný jednočinný súbeh uvedených trestných činov poznamenáva, že táto nie je akceptovateľná, nakoľko v danej trestnej

veci nejde o tzv. faktickú konzumpciu. O takýto stav ide len vtedy, ak je porušenie alebo ohrozenie záujmov chránených jedným ustanovením Trestného zákona len bezvýznamným, vedľajším produktom hlavnej, závažnejšej trestnej činnosti, postihnutej iným ustanovením Trestného zákona. Predpoklady tzv. faktickej konzumpcie sú dané predovšetkým priebehom činu za súčasného posúdenia významu objektov jednotlivých trestných činov z hľadiska spoločenského významu ich ochrany, ktoré boli spáchané jedným skutkom, ale aj intenzitou, resp. závažnosťou konania, ktorým páchatel naplnil skutkovú podstatu trestného činu spáchaného v jednočinnom súbehu s iným trestným činom. S poukazom na zistený skutkový stav, je zrejmé, že v prejednávanej veci situácia zodpovedajúca takýmto podmienkam nenastala, keďže konanie obžalovaného, ktorým naplnil znaky prečinu výtržníctva, rozhodne nebolo celkom bez významu popri jeho konaní, ktorým naplnil znaky zločinu lúpeže. Uvedenému záveru nasvedčovalo aj porovnanie objektov dotknutých trestných činov, keď predmetom ochrany skutkovej podstaty zločinu lúpeže je osobná sloboda a majetok, zatiaľ čo primárnym objektom ochrany skutkovej podstaty prečinu výtržníctva je záujem na pokojnom občianskom spoluzití a ochrana pred závažnejšími útokmi narušujúcimi verejný poriadok. Vzhľadom na deklarovанú rôznosť chránených objektov skutkových podstat dotknutých trestných činov, ako aj absencie ďalších okolností vylučujúcich jednočinný súbeh trestných činov (pomer špeciality alebo subsidiarity, pokračovací, hromadný alebo trváci trestný čin) bol jednočinný súbeh prejednaných trestných činov možný.

Krajský súd ďalej v podrobnostiach poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku okresným súdom na stranách č. 3 až 14, vrátane hodnotenia dôkazov na stranách č. 12 až 14, s ktorým sa stotožnil. V rámci odvolacieho konania bola venovaná pozornosť aj ďalším odvolacím námietkam obžalovaného, ktoré však nebolo možné akceptovať v takom rozsahu, ktorý by viedol k inému meritórnemu rozhodnutiu vo výroku o vine, vrátane právnej kvalifikácie skutku, naviac sa s ich podstatnou časťou náležite vysporiadal už prvostupňový súd. Ustálená dôkazná situácia zároveň neodôvodňovala aplikáciu zásady v pochybnostiach v prospech obvineného, ako sa toho domáhal odvolateľ.

Odvolací súd nad rámec uvedeného dodáva, že obžalovaný v úmysle ukradnúť cudziu peňaženku predstieral, že hľadá tú svoju. Vytvorenie takejto situácie bolo zámienkou a príčinou na to, aby mal dôvod „prehľadať“ poškodeného. Nemožno opomenúť ani to, že v tom čase boli v kupé už len sami dvaja, pričom poškodený nemal žiadny relevantný dôvod vyvolať konflikt s obžalovaným, najmä ak mu predtým sám dobrovoľne vyšiel v ústrety a požičal mu svoj mobilný telefón, ktorý od neho obžalovaný žiadal. O úmysle obžalovaného zmocniť sa peňaženky poškodeného svedčí aj to, že pred jeho napadnutím stiahol v kupé záclony, aby tak zabránil prípadne inej osobe, ktorá by prechádzala okolo, aby videla, čo sa v kupé deje. Zároveň dočasne zamedzil, resp. aspoň oddialil oznámenie skutku poškodeným príslušným subjektom, najmä ak obžalovaný vedel, čo mu za takéto konanie môže hroziť. Naviac poškodený by nemal žiadny dôvod volať políciu, ak by sa necítil ohrozený a na tom nič nemení skutočnosť, že mu obžalovaný v konečnej fáze jeho mobilný telefón vrátil. Taktiež nemal žiadny relevantný dôvod vypovedať do takej miery v neprospech obžalovaného, ktorého predtým vôbec nepoznal. V tomto smere krajský súd zdôrazňuje, že obžalovaný sa v minulosti už 3-krát dopustil trestného činu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., pričom vo všetkých prípadoch sa násilne zmocnil okrem iného peňaženiek poškodených.

Napriek tomu, vzhľadom na novelu Trestného zákona, týkajúcu sa predovšetkým ukladania trestu, musel odvolací súd zrušiť napadnutý rozsudok aj vo výroku o vine, keďže táto zmena mala vplyv aj na túto časť rozhodnutia. Pokiaľ ide o skutkový stav v rozsudku, ustálil ho rovnako ako súd prvého stupňa, okrem jednej skutočnosti, keď z neho vypustil časť vzťahujúcu sa na rozsudok Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 4T/113/2008 zo dňa 27.02.2009, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 5To/87/09 zo dňa 28.04.2009, uznesením Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 5Nt/12/2013 zo dňa 13.12.2013 a rozsudkom Okresného súdu Zvolen, sp. zn. 4T/113/2008 zo dňa 03.01.2014, ktorý sa stal právoplatným dňa 21.01.2014 a ktorým bol obžalovaný uznaný vinným zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., za čo mu bol uložený úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere päť rokov v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia, keďže tento rozsudok z hľadiska ukladania trestu stratil na význame, nakoľko sa pri jeho ukladaní už neaplikovalo ust. § 47 ods. 2 Tr. zák., pretože to sa v rámci novej právnej úpravy použije už len pri právnej kvalifikácii trestného činu lúpeže podľa ust. § 188 ods. 3 alebo 4 Tr. zák. a už nie pri trestnom čine lúpeže podľa ust. § 188 ods. 1 Tr. zák. ako bol skutok právne kvalifikovaný v tejto trestnej veci.

Keďže obžalovanému bol ukladaný trest aj podľa ust. § 38 ods. 3 Tr. zák. v znení účinnom odo dňa 06.08.2024, t.j. pri opätovnom spáchaní zločinu, krajský súd ponechal v tzv. skutkovej vete rozsudok

Okresného súdu Zvolen zo dňa 22.10.2014, sp. zn. 2T/127/2014, v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 03.02.2015, sp. zn. 5To/133/2014, ktorým bol obžalovaný uznaný za vinného zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., za čo mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere päť rokov a šesť mesiacov, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

V zmysle rozhodovacej praxe sa musí čin obžalovaného podradiť pod súhrn všetkých do úvahy prichádzajúcich trestnoprávných noriem účinných v dobe spáchania činu a posudzovania činu, vrátane ustanovení uvedených v osobitnej časti, ako aj všeobecnej časti Trestného zákona a taktiež aj blanketných ustanovení, pričom platí zásada, že právna úprava, resp. jej použitie sa posudzuje ako celok. Nakoľko v tejto trestnej veci bola neskoršia právna úprava pre obžalovaného celkovo priaznivejšia, bolo ju potrebné aplikovať nielen vo vzťahu k výroku o treste, ale aj vo vzťahu k výroku o vine.

Po komplexnom zhodnotení relevantných skutočností a okolností mal odvolací súd za to, že súhrn vykonaných dôkazov vyznievajúci v neprospech obžalovaného, ktoré na seba nadväzovali a dopĺňali sa, berúc do úvahy ich rozsah, hodnotu a celkovú dôkaznú silu, nielenže vyvracia jeho obhajobu, ale zároveň spoľahlivo preukazuje, že obžalovaný spáchal skutok tak, ako bol ustálený, tomu zodpovedala aj jeho vyššie uvedená právna kvalifikácia, pričom obžalovaný naplnil aj subjektívnu, aj objektívnu stránku obidvoch trestných činov a je za ne trestne zodpovedný.

Pokiaľ ide o výrok o treste, obžalovaný podané odvolanie v tomto smere bližšie neodôvodnil, avšak jeho obhajca na verejnom zasadnutí poukázal na zmenu právnej úpravy, ktorá by sa mohla vzťahovať na túto prejednávanú vec. Odvolací súd práve v dôsledku zmeny právnej úpravy Trestného zákona týkajúcej sa predovšetkým ust. § 38 ods. 3 Tr. zák. a § 47 ods. 2 Tr. zák., obidve v znení účinnom odo dňa 06.08.2024, dospel k inému záveru ako prvostupňový súd, keďže nová právna úprava bola v tomto smere pre obžalovaného priaznivejšia, nakoľko pri ukladaní trestu obžalovanému vylučovala použitie zásady tzv. trikrát a dost', ktorú musel v napadnutom rozsudku aplikovať okresný súd. Z tohto dôvodu bolo namieste aj výrazné zmiernenie výmery trestu odňatia slobody uloženého obžalovanému.

Za prísnejší z trestných činov bolo možné uložiť trest odňatia slobody na 3 až 8 rokov, po aplikácii ust. § 38 ods. 3 Tr. zák. sa pri opätovnom spáchaní zločinu zvyšovala dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu, t.j. na 4 roky a 8 mesiacov. Obžalovanému nepoľahčovala žiadna okolnosť, priťažovali mu dve okolnosti a to podľa ust. § 37 písm. h), m) Tr. zák. Obžalovaný bol v minulosti celkovo 8-krát súdne trestaný pre rôznu úmyselnú trestnú činnosť, najmä majetkovej, ale aj násilnej povahy, z toho má prvé dve odsúdenia zahladené. Bolo potrebné prihliadnuť aj na to, že poškodenému nespôsobil pri útoku žiadne závažnejšie zranenia, ani malú škodu na majetku, mobilný telefón mu vrátil a jeho peňaženky sa ani nezmocnil. Zároveň prihliadol na skutočnosť, že obžalovanému zostáva vykonať z predtým uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 2T/42/2015 vo výmere 6 rokov a 8 mesiacov, a ktorý v súčasnosti vykonáva, ešte približne 2 roky. Vzhľadom k týmto skutočnostiam odvolací súd uložil obžalovanému aj podľa § 41 ods. 1 Tr. zák. a § 43 Tr. zák., obidva v znení účinnom odo dňa 06.08.2024, úhrnný ďalší trest odňatia slobody nad dolnou hranicou zákonom ustanovenej trestnej sadzby vo výmere 5 rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. v znení účinnom odo dňa 06.08.2024 obžalovaného zaradil na výkon tohto trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, keďže tento bol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestných činov vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za jeho iný úmyselný trestný čin.

Jedine uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody v danej výmere zabezpečí v tomto prípade dosiahnutie účelu trestu, a zároveň obsahuje v primeranom rozsahu prvky represie, ako aj prvky individuálnej a generálnej prevencie, pričom takýto trest zodpovedá všetkým požiadavkám, vyplývajúcim z ust. § 34 ods. 1, 4 Tr. zák., a súčasne i z ďalších ustanovení, ktoré upravujú zásady ukladania trestov.

Pokiaľ ide o výroky o ochranných opatreniach, obžalovaný ani v tomto smere podané odvolanie bližšie neodôvodnil. Odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa uložil obžalovanému podľa § 73 ods. 2 písm. c) Tr. zák., v znení účinnom od 06.08.2024, ochranné protialkoholické ambulantné liečenie, nakoľko zo záverov znaleckého posudku z odvetvia liečby alkoholizmu a toxikománie vyplývalo, že je chorobne závislý od požívania alkoholu, pričom jeho požitie sa nezanedbateľnou mierou podieľalo aj na spáchaní predmetných trestných činov. Zároveň podľa § 76 ods. 1 Tr. zák., § 78 ods. 1 Tr. zák., obidva v znení účinnom odo dňa 06.08.2024 uložil obžalovanému ochranný dohľad na jeden rok, keďže

už bol v minulosti odsúdený za zločin a vzhľadom na jeho osobu, ako aj doterajší spôsob života, a na povahu spáchanej trestnej činnosti, sa nedá očakávať, že po výkone trestu povedie riadny život, čomu nasvedčuje aj skutočnosť, že predmetných trestných činov v tejto trestnej veci sa dopustil bezprostredne po tom, ako bol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody v inej trestnej veci.

Pokiaľ ide o výrok o náhrade škody, obžalovaný podané odvolanie bližšie neodôvodnil. Aj krajský súd mu uložil rovnako ako okresný súd povinnosť nahradiť poškodenému E. F. škodu vo výške 109,20 eur, ktorá predstavuje náhradu za bolesť v zmysle bodového ohodnotenia za spôsobené zranenie, ktorá bola určená znaleckým posudkom z odvetvia traumatológie (5 bodov x 21,84 eur). Obžalovaný zodpovedá za škodu podľa § 420 ods. 1 Obč. zák. prihlajúc aj na ust. § 444 Obč. zák. Poškodený si síce uplatnil aj majetkovú škodu za poškodené dioptrické okuliare vo výške 160,- eur, avšak sám odvolanie nepodal a takáto zmena by bola v neprospech obžalovaného, čo by bolo v rozpore so zásadou zákazu zmeny k horšiemu, tzv. zákaz reformatio in peius.

Pokiaľ ide o správnosť postupu konania v tejto trestnej veci, odvolací súd konštatuje, že nezistil žiadne podstatné procesné pochybenia, ktoré by závažným spôsobom porušili právo obžalovaného na obhajobu.

Krajský súd ako súd odvolací po preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti všetkých výrokov napadnutého rozsudku, ako aj správnosti postupu konania, ktoré im predchádzalo, z vyššie uvedených dôvodov o odvolaní obžalovaného, ktoré považoval za čiastočne dôvodné, rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.